

Nå er du på landsmøte, men hvem er hvem og hva betyr de forskjellige begrepene?

Her står det litt om de forskjellige rollene og gruppene:

Ordstyrer

Ordstyreren passer på rekkefølgen og tidsbruken til de som vil snakke i møtet og følger med på sakslisten. Så hvis noen rekker opp hånden for å si noe er det ordstyreren som har oversikten over hvem som skal snakke, og slutte å snakke.

Protokollfører/referent

En protokollfører er den personen som skriver ned det som har blitt avgjort under landsmøtet, dette blir kalt en protokoll. Under landsmøter er det vanlig med flere protokollførere. Et annet ord for protokollfører er referent.

Tellekorps

To personer som har ansvar for å registrere og telle antall stemmer under saker som det skal stemmes over under landsmøtet.

Tillitsvalgt

Alle i fylkesstyrene, sentralstyret og i komiteene defineres som tillitsvalgt, det vil si at en har et verv i Ungdom og Fritid sin organisasjon.

Delegat

En delegat er en person som er valgt for å representere en gruppe av medlemmer i en organisasjon. Hvert fylkesledd i Ungdom og Fritid kan velge fire delegater, som har stemmerett på Landsmøtet. Flere delegater blir kalt en delegasjon.

Observatør og gjest

En observatør kan for eksempel være en fra et fylkesledd som ønsker å være med på landsmøtet, men ikke ble valgt som delegat. Har som oftest ikke tale- eller stemmerett, men kan inviteres med av ulike grunner. Deres rettigheter under landsmøtet vedtas med utgangspunkt i landsmøtets forretningsorden (regler).

Sekretariat

De ansatte som jobber på kontoret til Ungdom og Fritid.

Sentralstyret

De som velges på Landsmøtet til å styre Ungdom og Fritid frem til neste Landsmøte. I Ungdom og Fritid skal halvparten av sentralstyret bestå av ungdom.

Fylkesledd og fylkesstyre

Fylkesleddet og fylkesstyret fungerer som et demokratisk ledd mellom fritidsklubbene i fylket, og sentralstyret og sekretariatet. Et fylkesledd består derfor av alle Ungdom og Fritids medlemmer innenfor fylkets grenser og fylkesstyret består av voksne og ungdommer fra medlemsklubbene.

Generalsekretær

Leder for sekretariatet (de ansatte) i organisasjonen Ungdom og Fritid.

Sentralstyreleder

Leder sentralstyret i Ungdom og Fritid. Styrelederen velges av medlemmene i Ungdom og Fritid som deres representant for å ivareta deres interesser i styrearbeidet.

Arbeidsutvalg (AU)

En mindre gruppe fra sentralstyret som skal følge opp og utføre noen ekstra oppgaver. Består av sentralstyreleder og de to nestlederne i sentralstyret.

Redaksjonskomité

De som behandler alle innkomne forslag og endringsforslag under landsmøtet.

Kontrollkomité

Sørger for at alle gjør det de skal under møtet og passer på at Ungdom og Fritids lover blir fulgt. Har ikke stemmerett under landsmøtet, men har talerett.

Valgkomité

Valgkomiteen jobber med å finne kandidater til verv i organisasjonen Ungdom og Fritid, for eksempel til sentralstyret. Har ikke stemmerett under landsmøtet, men har talerett.

På landsmøtet er det flere ulike begreper som blir brukt, her er de vanligste som det er greit å kunne:

Dagsorden

På landsmøtet er dagsorden den formelle delen av programmet. Der ligger rekkefølgen og informasjonen om de ulike sakene som skal behandles.

Eksempel: Ungdom og Fritids dagsorden for landsmøtet 2023 sier at det skal velges et nytt ungdomstema for perioden 2023-2025.

Protokoll

En tekst som skrives av protokollfører under landsmøtet.

Oppsummerer og samler det som har blitt sagt og avgjort under møtet. Sendes i ettertid ut til alle som har deltatt på landsmøtet. En protokoll ligner på et referat, men brukes oftere i større møter med flere deltagere.

Eksempel: I protokollen står det at dagsorden for landsmøtet ble vedtatt

Beretning

En tekstlig oppsummering av tiden som har gått siden forrige Landsmøte. I tillegg til oppsummeringen fra sentralstyret (sentralstyrets beretning), skal også kontrollkomiteen og valgkomiteen levere en oppsummering (beretning) til Landsmøtet.

Eksempel: Sentralstyrets beretning forteller at det har vært givende og viktig med ungdommenes perspektiver i styrearbeidet.

Forretningsorden

Forretningsorden er møteregele vi har under Landsmøtet. I den står det hvilke rettigheter og begrensinger de ulike møtedeltagerne må følge.

Eksempel: I forretningsorden står det at alle delegater har møte-, tale- og stemmerett.

Endringsforslag

Et endringsforslag er et innmeldt forslag til endringer på en sak, hvis man for eksempel er uenig i, eller ønsker å forandre på saken.

Eksempel: Det er meldt inn endringsforslag om at alle landsmøter bør starte med applaus for ungdomsdelegatene.

Strategisk plan

En overordnet plan for hva hele organisasjonen skal jobbe med de neste to årene.

Eksempel: I strategisk plan står Ungdom og Fritids visjon "Alle barn og unge skal oppleve en relevant og trygg fritidsklubb, der medvirkning gir økt kompetanse, engasjement, og tilhørighet til nærmiljøet."

Ungdom og Fritid mener

Tekstlig oversikt over hva Ungdom og Fritid mener om ulike politiske og samfunnsmessige temaer og saker.

Eksempel: I Ungdom og Fritid mener står det at "Ungdomsmedvirkning er en av bærebjelkene i alle ledd av organisasjonen".

Sakspapirer

Sakspapirer er samlet og mer utdypende informasjon om de ulike sakene som skal behandles under landsmøtet. I Ungdom og Fritid sendes sakspapirene sammen med dagsorden, senest to uker før landsmøtet.

Eksempel: Sakspapirene utdyper mer av bakgrunnen for sakene og er nummeret slik at det er lett å finne frem.

Sak

En sak er informasjon eller et tema som skal gjennomgås under landsmøtet, står ofte med litt informasjon om grunnlaget for saken.

Eksempel: Sak nr. 23-8 handler om Ungdom og Fritids ungdomskampanje

Vedtak

At delegatene godkjenner en sak, innkalling eller lignende. Noen ganger kommer man frem til et vedtak ved å stemme over avgjørelsen.

Eksempel: Ungdomstemaet ble enstemmig vedtatt.

Informere

Hvis en av deltagerne på et møte har en spesiell kunnskap eller forhold til en sak er det vanlig at den deltageren informerer de andre på møtet om den saken. Bli også kalt for saksopplysning.

Eksempel: Sentralstyreleder informerer om sentralstyrets beretning.

Stemmerett

Retten til å delta i landsmøtets avstemninger om saker. Under Ungdom og Fritids landsmøte har delegater fra fylkesledd og medlemmer av sentralstyret stemmerett. Det stemmes vanligvis med håndsopprekking.

Eksempel: Alle delegater fikk brukt sin stemmerett under landsmøtet.

Nedstemt

At en sak eller avgjørelse som man har snakket og stemt om under møtet ikke blir godkjent.

Eksempel: Sak 23-x om å omdøpe "Ungdom og Fritid" til "Voksen og Arbeidende" ble enstemmig nedstemt.

Mandat

Arbeidsoppgavene en organisasjon har fullmakt til å gjennomføre.

Eksempel: Sentralstyret til Ungdom og Fritid har gitt sekretariatet mandat til å gjøre ansettelse ut fra sin kompetanse og behov.

Fullmakt

Myndighet gitt til en person eller organisasjon til å opptre og handle på vegne av noen andre.

Eksempel: Sentralstyret i Ungdom og Fritid har gitt sekretariatet i Ungdom og Fritid fullmakt til å bestemme hvilket hotell landsmøtet skal være på.

Plenum

Der alle er representert.

Eksempel: "Et plenums møte - alle delegatene er til stede. Til forskjell fra "gruppemøte".

Strek

Når tiden for en sak er brukt opp settes det strek. Det vil si at ingen flere innlegg tillates. Ordstyrer informerer om at strek settes etter siste taler, før ny taler melder seg.

Eksempel: Ordstyrer setter strek for debatten tilhørende sak 23-x .

Lover

Lovene til Ungdom og Fritid, som sier hva vi skal og ikke skal gjøre. Kan også kalles for vedtekter eller statutter.

Eksempel: I Ungdom og Fritids lover står det at Landsmøtet er organisasjonens høyeste organ. Landsmøtet avholdes innen utgangen av juni annethvert år.

Organisasjonserklæring

En oversikt over hva som forventes av de ulike organisasjonsleddene i Ungdom og Fritid.

Eksempel: I organisasjonserklæringen står det at Ungdom og Fritids Landsmøte arrangeres på våren i oddetallsår. Fylkesleddene deltar gjennom delegater som er med og vedtar de strategiske og politiske prioriteringene for den kommende perioden.

Uttalelser (resolusjoner)

Uttalelser fra Landsmøte rundt politiske saker, som organisasjonen vil ha et spesielt fokus på i tiden fremover.

Eksempel: Under landsmøtet i 2021 ble det vedtatt uttalelse om psykisk helse og ensomhet.

Landsmøtet

Ungdom og Fritids viktigste møte. Der blir det bestemt hva organisasjonen skal stå for, hvilke saker det er viktig at vi mener noe om, der det blir vedtatt nye lover, og der man kan være med å bestemme hvordan organisasjonens politiske satsingsområder skal se ut de neste årene.

Eksempel: Landsmøtet 2023 ble en stor suksess og organisasjonen Ungdom og Fritid har mye spennende å jobbe frem mot de neste to årene.